

SOSYAL BİLGİLER DERSİ

MÜZÂKERE KONULARI

Bu dosyadaki maddeler, 2014 Haziran döneminde yapılan mesleki çalışmalardan seçilmiştir.

Bilindiği gibi Haziran döneminde; İHL Meslek Dersleri, DKAB ve Kültür Dersleri öğretmenlerimizin katılımıyla komisyonlar oluşturuldu. Bu komisyonlar, belirlenen ana başlıklar çerçevesinde ilgili dersleri müzakere ettiler ve dile gelen görüşler raportörler tarafından yazıya geçirildi. İllerde birleştirilerek gönderilen bu dosyalardan seçilen bazı önemli maddeler “Eylül-2014 Mesleki Çalışmalarda” öğretmenlerimizin görüş alışverişine ve müzâkerelerde bulunmasına esas olması için buraya alınmıştır. **Bu metin, yayınlanmış bir eser, akademik bir çalışma veya Din Öğretimi Genel Müdürlüğünce hazırlanan bir rapor değildir.** Ortaöğretim kurumları yönetmeliğinde belirtilen mesleki çalışmalar çerçevesinde, alan öğretmenlerinin görüşlerinden oluşan ve birbirinden farklı teklifleri de içeren bir metindir. Emeği geçen öğretmenlerimize teşekkür ederiz.

A. DERSİN ÖĞRETİM PROGRAMI VE KAZANIMLARIYLA İLGİLİ GÖRÜŞLER

1. Uygulanmakta olan programlar felsefî bakımdan öğrenciyi merkeze alan, karar verme ve problem çözme becerilerini geliştirmeyi amaçlayan bir yapıda olmasına rağmen çok yüklü içerikleri ile söz konusu becerilerin geliştirilmesine imkân verdiğini söylemek zordur.
2. Sosyal Bilgiler 5-6 derslerinin programında yer alan kazanımlar gerçekleştirilmiştir. Diğer taraftan 5. sınıf dersinde yer alan "Uygarlık Yolunda Atılan Adımlar" ünitesindeki bazı kazanımlar öğrenci hazırbulunuşluk düzeyinin üzerindedir. Bu ünite de öğrencilerin zorlandıkları gözlemlenmiştir.
3. Ünitelerin değerlendirmesi yapıldığında, programın içeriğinin öğrenci seviyesine uygun olduğu görülmüştür.
4. Kazanım için farklı etkinliklerin önerilmesi yapılandırmacı yaklaşıma ve çoklu zeka yaklaşımına uygun görülmüştür.
5. 6.Sınıf Sosyal Bilgiler dersi 3.ünitesi "İpek Yolunda Türkler" için öngörülen süre hedeflere ulaşmada yetersiz kalmaktadır.
6. Sosyal Bilgiler dersleri etkinliklerinin programlarının ışığında ayrıca bir etkinlik saati içerisinde yapılması daha uygun olacaktır.

B. DERSİN ÖĞRETİMİNDE UYGULANAN ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİYLE İLGİLİ GÖRÜŞLER

1. Akıllı tahtaların kullanımı dersin verimi arttırdığı tespit edilmiştir.
2. Öğrenci, Sosyal Bilgiler dersinde yer alan konularla günlük hayatında da karşılaşabilir. Karşılaştığı problemlerin çözümünde dersimizde öğrendiği bilgilerden faydalanabilir. Öğrenciler tarihi, ekonomik, sosyal, çevresel, güncel konularla ilgili fikir beyan edebilir ve kendi ufku geliştirebilir. Derslerimizde bu etkenler göz önünde bulunduruldu ve öğrencilerin derslere katılımı sağlandı.
3. Görüşlerini ifade etme ve merak ettiği soruları sorma konusunda öğrenciler motive edilmiştir. Dersle ilgili yaptıkları çalışmalar teşvik edilmiştir. Böylece derse olan ilgilerinin artırılması sağlanmıştır.
4. Proje yönteminin araştırma ve üst düzey düşünme becerisi kazandırması için uygulanması gerektiği belirtilmiştir.
5. Konularla ilgili dilsiz haritalar üzerinde çalışma yapılarak konuların öğrenilmesi sağlanmalıdır.
6. Etkileşimli tahtalarda konularla ilgili belgeseller seyrettirme yoluyla konular pekiştirilmelidir.
7. Her konunun sonunda o konu ile bir ya da iki etkinliğin ders kitabında yer alması konunun pekiştirilmesi için faydalı olacaktır.

C. DERS KİTAPLARI VE ÖĞRETİM MATERYALLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER

1. Okullarda akıllı tahta olması; harita kullanımı açısından büyük destek sağlamaktadır. Ayrıca derste hazırlanan sunular, resimler, slaytlar, videolar gösterilmekte ve verimli bir ders işlenebilmektedir.
2. 5. Sınıf öğrenci çalışma kitabında yer alan etkinlikler konularla uyumlu ve pekiştirmeye yöneliktir.
3. Ancak 5. sınıf öğrencilerinin konuları daha iyi kavramalarını sağlamak için somuttan soyuta ilkesiyle hazırlanmış materyallere ihtiyaç bulunmaktadır.
4. Sosyal Bilgiler ders kitabı ve çalışma kitabının ayrı ayrı kullanımı zorlaştırmakta, zaman kaybına neden olmakta ve öğrencilerin ilgisini çekmemektedir.

D. OKUL İÇİ VE DIŞI SOSYAL- KÜLTÜREL ETKİNLİKLERLE İLGİLİ GÖRÜŞLER

1. Sosyal etkinlikler, öğrencilerin dayanışma, yardımlaşma, paylaşma, sosyal ilişkilerini geliştirme ve ders dışında etkili vakit geçirmelerini sağlamada önemlidir. Aynı zamanda çevremizdeki olaylara karşı daha duyarlı olmalarında etkili olduğu tespit edilmiştir.
2. Okul içi ve dışı sosyal ve kültürel faaliyetlerin artırılması öğrencinin sosyal, akademik ve kültürel açıdan gelişmesine; olumlu bir sınıf ve okul ikliminin oluşmasına, daha mutlu öğrenciler, dolayısı ile daha mutlu toplum oluşmasına katkılar sağlayacaktır.
3. Öğrencilerin okula olan ilgi ve sevgilerinin artırılması için tiyatroya, sinemaya, tarihi mekânlara, doğal güzelliklere, müzelere geziler düzenlenmesinin faydalı olabileceği belirtilmiştir.
4. Kulüp çalışmaları, egzersiz çalışmaları, okul spor takımları gibi ders dışı etkinlikler öğrenci gelişiminde akademik çalışmalar kadar önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmaların amacı, öğrencilerde liderlik, iletişim becerileri ve özgüven duygusunu geliştirmek olmalıdır. Sosyal ve kültürel etkinlikler öğrencilerin iletişim becerileri ve özgüven kazanımları için önemlidir.

E. SINIF YÖNETİMİ, ÖĞRENCİLERLE İLETİŞİM VE AKADEMİK BAŞARININ ARTTIRILMASIYLA İLGİLİ GÖRÜŞLER

1. Etkili bir iletişimin oluşması için öğretmenin öğrenciye, öğrencinin de öğretmene saygı duyması gerektiğine vurgu yapıldı. Bu bağlamda veliye de büyük bir sorumluluk düştüğü ve öğretmen ile velinin iyi bir iletişim içinde bulunmasının, öğrenci ile öğretmen iletişimine de önemli katkı sağlayacağı ve de bu iletişim bağının başarıyı beraberinde getireceği, öğrencinin davranışları üzerinde de olumlu bir etki yapacağı belirtildi.
2. Başarılı bir sınıf yönetiminin sınıftaki öğrencilerin öğrenme düzeyinde ve dolayısıyla akademik başarıya ulaşmalarında büyük bir etki oluşturduğu belirtildi.

3. Sınıf ortamında her öğrenciye ismiyle hitap edilmesi gerektiği belirtilmiştir.
4. Olumsuz bir davranış sergileyen bir öğrenciyle birebir konuşulması gerektiği belirtilmiştir.

F. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER

1. Yönetmeliğine uygun olarak yazılı proje ve performansların yapıldığı belirtilmiştir. Yazılı sınavlarda klasik soru, boşluk doldurma, kavram eşleştirme ve doğru yanlış türü sorulara yer verilmesi görüşülmüş ve soruların işlenen müfredatın tamamını kapsaması gerektiği vurgulanmıştır. İkinci ve üçüncü sınavlarda soruların son işlenen konulardan daha çok, önceki işlenen konulardan daha az olacak şekilde sorulmasının önemi belirtilmiştir.
2. Performans notlarında daha çok öğrencilerin ders içi etkinliklerinin dikkate alınması gerektiği vurgulanmıştır.
3. Proje görevlerini yerine getirmede öğrencilerle sık sık diyalog içerisinde olunması, proje değerlendirme ölçeğine mutlaka uyulması gerektiği belirtilmiştir.
4. Yapılacak deneme sınavlarının sayılarının artırılmasının başarıya olumlu katkı sağlayacağı tespit edilmiştir.
5. Öğrencilerin seviyelerini ölçmek ve eksik konuları tespit edip telafi etmek amacıyla süreç içerisinde kazanım değerlendirme sınavları yapılmıştır.
6. Uzman kişilerce “ölçme ve değerlendirme” konulu bir seminerin yapılmasının öğretmenler için çok faydalı olacağı belirtilmiştir.

G. ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER

1. Öğretmenlerin genel kültür, alan bilgisi ve pedagojik açıdan bilgilerini sürekli artırmaları ve güncellemeleri gerekmektedir. Bunu sağlayabilmek için, güncel haberleri takip etmeli, zümre öğretmenleriyle diyalog içerisinde olmalı, pedagojik alanda çıkan yayınları takip etmeli, rehberlik servisi ile birlikte hareket etmeli, yeni beceriler kazandırmaya, eğitim ve öğretimde karşılaşılan problemlere çözüm yolları bulmaya, öğrencinin ve çevrenin ihtiyaçlarına göre plan ve programlar hazırlamaya yönelik faaliyetler yapmaya özen göstermesi gerektiği tespit edilmiştir.
2. Öğretmenlerin mesleki anlamda gelişimlerini sağlamak için hizmet içi eğitimler artırılması, alanında uzman eğitimcilerden seminer desteği alınması, ayrıca yurt dışı gezilerinin düzenlenmesi faydalı olacaktır.